

T.C.
MİLLÎ SAVUNMA BAKANLIĞI
Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

100
TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI
7/12739 6K 157

Sayı : Z-88839574-610-2024/7082 - 3750758
Konu : Yazılı Soru Önergesi

19 Temmuz 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

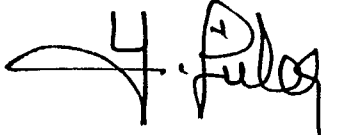
İlgi : 07.06.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1440500 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Oğuz Kaan SALICI tarafından TBMM Başkanlığına verilen ve Millî Savunma Bakanı tarafından cevap verilmesi talep edilen, 7/12739 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Savunma Sanayi alanında üretim, ihracat, ithalat, son kullanıcı belgesi vb. konulara ilişkin hususlar, 5201 sayılı Harp Araç ve Gereçleri ile Silâh, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Kanun ile Silah, Mühimmat ve Patlayıcı Madde Üreten Sanayi Kuruluşlarının Denetimi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yürütülmektedir.

Ayrıca ihracat başvuru evrakında Türkiye'den herhangi bir ülkeye ihracatı yapacak kuruluş tarafından, ihracat yapılacak ülkenin ilgili makamınca onaylanmış son kullanıcı belgesi olması gerekmektedir.

Arz ederim.

Yaşar GÜLER
Bakan

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 31 Mayıs 2024
Sayı: 5143

12739

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri uyarınca Milli Savunma Bakanı Yaşar Güler tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
30.05.2024

Oğuz Kaan SALICI
İstanbul Milletvekili

Son 10 yılda 185 ülkeye 230 çeşit ürün ihraç eden savunma sanayi sektörü; 2023 yılını, bir önceki yıla göre döviz bazında %27'lik artışla, 5,5 milyar dolarlık ihracat rakamıyla tamamlamıştır. Türkiye'de kilogram başına ihracat tutarı ortalamada 1,57 dolar iken, savunma sanayimiz geçtiğimiz yıla oranla kilogram başına ihracat değerini yüzde 14 arttırarak 65 dolara aşmıştır. Sektörün genel ihracat pazarındaki payı ise %2,5'e yükselmiştir.

Sektörde yaşanan bu büyüme, ülkemizin uluslararası sorumluluğunun da her geçen gün artmasına neden olmaktadır. Satılan silah ve sistemlerin doğru son kullanıcıların (End Users) elinde olmasını sağlamak tüm ülkelerin olduğu gibi Türkiye'nin de sorumluluğudur. Bu konu şu anda bir problem yaratmasa da; ülkemiz zamanla, ithalatçı ülkelerin kullanımına bağlı olarak, uluslararası arenada istenmeyen hukuki sonuçlarla karşı karşıya kalabilir.

Sektörün ekonomik, askeri ve teknolojik etkisi kadar dış politika ve siyasetle de doğrudan etkileşim içerisinde olduğu düşünüldüğünde; konunun çok yönlü bir yaklaşımla ele alınması mecburidir.

Bu bağlamda;

1. Türkiye menşeli askeri mühimmatın ülkemiz ve ülkemizin çıkarları aleyhine kullanılmaması için ithalatçı ülkeler herhangi bir garanti vermekte midir?
2. Türkiye'den ihraç edilen askeri mühimmatın ülkemizi uluslararası alanda zor durumda bırakacak bir eylemde kullanılmasının ve bunun sonucunda ülkemizin yaptırımlarla karşı karşıya kalma olasılığının önüne nasıl geçilecektir?
3. Her ne koşul altında olursa olsun bedelli veya bedelsiz, geçici veya ücretsiz olarak herhangi bir üçüncü tarafa; ihraç edilen ürünün satılmayacağı, ödünç verilmeyeceği veya teslim edilmeyeceği taahhüdü alınması üzerine verilen "son kullanıcı belgesi"ndeki taahhütlerin takibi nasıl yapılmaktadır?
4. Son kullanıcı belgesindeki taahhüde aykırı fiillerin tespiti halinde ithalatçı ülkeye ne gibi yaptırımlar uygulanmaktadır?

5.Son 10 yılda taahhüt almadan, "son kullanıcı belgesi" olmadan kaç mühimmat ihraç edilmiştir?

6.İhracat izni işlemlerinin inceleme ve değerlendirme aşamalarında irdelenen somut ve objektif kriterler nelerdir?

7.İhracat izin sürecinde Dışişleri Bakanlığı, Milli İstihbarat Teşkilatı, Ticaret Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi konuyla ilgili kurumlardan görüş alınmakta mıdır?

8.Son 10 yılda Milli Savunma Bakanlığı'na yapılan ihracat izni başvurularından kaç kabul edilmiş, kaç başvuru reddedilmiştir?

9.Ülkemizden ihraç edilecek silahlı mühimmatta belli oranda yabancı menşeli ürünler kullanılmışsa satış için o ülkeden de izin istenmekte midir? Satış izni için şart koşulan yabancılık oranı nedir, bu kapsamda izin istenen ülkeler hangileridir?

10.5201 ve 3212 sayılı kanunlar ile 7 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi söz konusu ihtiyaçları karşılamakta yeterli midir, konu ile ilgili yeni bir kanuni düzenleme yapılması planlanmakta mıdır?